

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

ΘΕΑΤΡΟ «ΝΤΟ—ΡΕ» :

ΑΓΓ. ΤΕΡΖΑΚΗ : «ΑΓΝΗ»

Θυμάμαι την έλπιδοφόρα έντύπωση που μου'χε κάνει το «Γαμήλιο Έμβατήριο». Μ' όλη την καταφανή επίδραση του Τσέχωφ, «τό Γαμήλιο Έμβατήριο» δέν συντριβόταν άπ' τή σύγκριση με τό μεγάλο του πρόσωπο, δέν είταν μιá καρικατούρα ή μιá παραποίηση τών τριών άδελφών.

Ό Σταυρός και τό Σπαθί, δέν δικαίωσε άπόλυτα τις έλπίδες που'χε γεννήσει τό Γαμήλιο Έμβατήριο και μ' όλο που τό Μεγάλο Παιχνίδι άπό τή δεύτερη πράξη και πέρα όσο πήγαινε και χαλάρωνε, είχε μιάν άξιόλογη πρώτη πράξη γεμάτη φρεσκάδα.

Δέν πρόκειται βέβαια με τό σημείωμα τουτο ν' άξιολογήσω τη θεατρική παραγωγή του κ. Τερζάκη κι' άν άναφέρω τις έντυπώσεις μου άπό τά προηγούμενά του έργα, τό κάνω για νά δείξω ότι τίποτα δέν με είχε προετοιμάσει για τήν «Αγνή» :

Ένα κορίτσι καλής έπαρχιακής οικογένειας άκολουθεί έναν τυχοδιώκτη νέο, που τό ξεμύλισε με όνειρα και σχέδια για μιάν άνήσυχη πλατύτερη ζωή. Περνάει μαζί του έξη μήνες άπό ξενοδοχείο σε ξενοδοχείο, άπό μιάν έπαρχιακή πόλη σε άλλη, ώσπου καταλήγει στην Αθήνα όπου και θά μείνει μόνη της γιατί ό τυχοδιώκτης της, χρησιμοποιώντας την για δόλωμα για νά έξοικονομήσει τά ναύλα του και νά σκεπάσει ένα βρώμικο χρηματιστηριακό κόλπο, φεύγει, άφίνοντάς την άπένταρη και έγκυο. Μά τό κορίτσι, ή Αγνή, δέν τό βάζει κάτω, δέν άφίεται στις τρυφερές φροντίδες του συνέταιρου κι' έρωτευμένου μαζί της χρηματοδότη του τυχοδιώκτη της, αλλά εργάζεται, άνατρέφει τό παιδί της, ένα κορίτσι κι' αυτό, δημιουργεί μιá καινούργια ζωή. Στο άπόγειο αυτής τής ζωής, τήν ήμέρα που ή κόρη γίνεται δεκάξη χρόνων, άνοίγει ή αυλαία.

Όλα τά προηγούμενά μας άποκαλύπτονται σε τρεις όλόκληρες πράξεις με άποφθέγματα, όρισμούς, άφορισμούς, και γενικά χειρισμό τελείως αντίθετο άπό κείνον που θ' άπαιτούσε τό θέμα και ή φιλοδοξία του κ. Τερζάκη, νά δώσει δηλαδή τήν ουσία τής μοντέρνας γυναίκας, που κοιτάζει κατάματα τή μοίρα της.

Κι' ή δραματική σύγκρουση γίνεται ή μάλλον θά γινόταν άν κάποιος άλλος είχε

χειριστεί τό θέμα, με τήν έπανεμφάνιση του τυχοδιώκτη έραστή, που ξαναγουρίζει τό ίδιο άσυνείδητος, τό ίδιο έτοιμος για ξεμυάλισματα και βρωμοδουλιές, πλουτισμένος μόνο μ' ένα σωρό άποτυχίες στα διάφορα λιμάνια του κόσμου, και προσπαθεί, χρησιμοποιώντας πάλι τήν Αγνή για δόλωμα νά ξαναμπλέξει τόν αγιάτρευτα έρωτευμένο μαζί της χρηματοδότη του και νά ξαναφύγει παρασύροντας τήν ίδια τήν κόρη του.

Όλ' αυτά όμως τά σχέδια ναυαγούν πάνω στο βράχο τής άρετής τής Αγνης κι' ό τυχοδιώκτης κι' ό χρηματοδότης άναγνωρίζοντας τήν, φεύγουν κατησχυμμένοι.

Όσο τό συλλογίζομαι βρίσκω πως τό θέμα έφταιξε. Όχι βέβαια γιατί δέν είναι καλό—δέν ύπάρχουν άλλωστε καλά ή κακά θέματα, γίνονται τέτοια άπό τους συγγραφείς—άλλά γιατί δέν είναι θέμα μου φαίνεται—κι' ίσως σ' αυτό νά με παρασύρει ή συμπάθειά μου για τό έργο γενικά του κ. Τερζάκη—κατάλληλο γι' αυτόν.

Αυτή ή άντινομία άνάμεσα στο θέμα που είναι άδρό, ρεαλιστικό και τόν άφελή ρομαντικό χειρισμό του, αυτή πρόδωσε τήν πρόθεση του συγγραφέα, περιβάλλοντάς τήν με μιάν άχλύ άφελους και συμπαθητικής ποιήσεως.

Νομίζω ότι ό κ. Τερζάκης είναι περισσότερο στο στοιχείο του με θέματα σε βεσολ, όπως θά λέγαμε στη μουσική, με έλάχισσα θέματα, με χαρακτηρισ, άχνά διαγεγραμμένους, νικημένους πριν παλαίψουν, άπό τή ζωή προωρισμένους για τήν άποτυχία και τήν έγκατέρευση. Κι' άπό τους τέτοιους τύπους θά μπορούσε ίσως ή διακριτική τέχνη του κ. Τερζάκη ν' άναδώσει μιá μελαγχολική μελωδία.

Έκει όμως που ή άντινομία άνάμεσα στο θέμα και τόν τρόπο τής άπόδοσής του ξεπέρασε κάθε άνεκτό όριο είταν ή έρμηνεία.

Πως φαντάστηκεν ό κ. Π. Κατσέλης πως ή μοντέρνα γυναίκα ή Αγνή, ό τυχοδιώκτης έραστής της κι' όλο τους τό περιβάλλον τό σημερινό, τό άληθινά ρεαλιστικό—ειλικρινά νομίζω πως σήμερα ζούμε τήν πιο ξεκάθαρη έποχή του ρεαλισμού στην τέχνη, ενός δηλαδή ρεαλισμού άπαλλαγμένου άπό τις ριζοσπαστικές και βεβιασμένες ακρότητες του Άντουάν και τής Ρωσικής σχολής, και συνυφασμένου με τήν άγνότερη κι' ουσιαστικότερη μορφή ποιήσεως και Συμβολισμού που άναδίνουν τά ίδια τά πράγματα, ό ίδιος ό άνθρωπος κυτταγμένος άπό κοντά άπό έναν άλλον άνθρωπο που προσπαθεί νά τόν νοιώσει—μπορούσαν νά δοθούν άπ' αυτούς τους βρυκόλακες τής Αγνώστου διανθισμένους με τις diableries ενός κακέκτυπου Άγουρου Φρούτου που μās παρουσίασε ;

Άγλαία Μητροπούλου